

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd i Uddannelsesudvalget
Titel	Ny karakterskala
Målgruppe	Uddannelsesudvalget
Arrangør	Uddannelsesudvalget
Taletid	
Tid og sted	Onsdag den 6. december 2006, kl. 11.15, lokale 0.92

Disposition

1. **Indledning**
2. **Spørgsmål G**
3. **Spørgsmål H**
4. **Spørgsmål I**

1. Indledning

Udvalget har stillet mig en række spørgsmål om indførelsen af den nye karakterskala, 7-trinsskalaen. Dels et par konkrete spørgsmål om hvordan vi har informeret om den nye skala, dels om de studerendes retsstilling og hvordan den sikres.

Og så er der det sidste spørgsmål, der vel lige så godt kunne have været formuleret: Hvordan synes du, det går?

Jeg forstår godt, at man kan stille det spørgsmål. Det er ganske uvant for os at skifte karakterskala. Det er 40 år siden, vi gjorde det sidst, og ingen af os kan vel huske alle de spørgsmål, der blev stillet, da man skulle gå fra Ug til 13.

Hovedprincippet må være, at overgangen bliver så enkel som mulig, så rimelig og retfærdig som mulig, og at det sker så hurtigt som muligt.

Og så skal der selvfølgelig oplysning til – både til de professionelle, der skal bruge skalaen, og til hele befolkningen, der skal forstå betydningen af karaktererne.

Så lad mig begynde med det – informationskampagnen – altså det første spørgsmål udvalget har stillet mig.

2. Spørgsmål G

Hvilke initiativer har ministeren taget for at informere og uddanne undervisere i folkeskolen, på ungdomsuddannelserne og videregående uddannelser i brug af den nye karakterskala?

Når det gælder de professionelle brugere af karakterskalaen – altså lærerne, eksaminatorerne og censorerne – er det lederne af institutionerne, der har ansvaret for, at der bliver informeret tilstrækkeligt på hver enkelt institution.

For at hjælpe institutionslederne med denne opgave, har vi stillet en række muligheder til rådighed.

Vi har iværksat information om den nye karakterskala gennem flere kanaler:

Via internettet

Alt materiale om karakterskalaen er samlet ét sted på ministeriets hjemmeside. Her er der særligt informationsmateriale, der henvender sig til lærerne og censorerne – de professionelle brugere af karakterskalaen – og her samler vi spørgsmål og svar om karakterskalaen. Hjemmesiden opdateres løbende, og det gælder også den del, hvor mødearrangementerne annonceres.

Udsendelse af en folder om karakterskalaen

Vi har udarbejdet en folder, der er vendt mod borgerne. Folderen forklarer med jævne ord om karakterskalaen, hvornår den indføres og hvorfor vi skifter 13-skalaen ud. Første oplag var på 1 million. Den er sendt ud til uddannelsesinstitutionerne, den ligger på bibliotekerne, og vi er parate til at trykke flere.

Afholdelse af informationsmøder – de gymnasiale uddannelser

Ministeriet har holdt informationsmøder over hele landet. Vi har som det første koncentreret indsatsen til det gymnasiale område, da de gymnasiale uddannelser er de første, der tager skalaen i brug.

Før sommerferien orienterede gymnasiets fagkonsulenter de ca. 2.000 skriftlige censorer om karakterskalaen i forbindelse med afholdelse af censormøderne.

Efter sommerferien har der været afholdt en række arrangementer dels med generel information om karakterskalaen dels med drøftelser om brugen af skalaen inden for hele gymnasiets fagrække:

Fagkonsulenterne har i alt afholdt ca. 125 landsdækkende møder, hvor de har mødt ca. 9.000 lærere

Andre af ministeriets embedsmænd har afholdt skolebaserede møder om karakterskalaen. De har mødt ca. 3.000 lærere.

Nogle af karakterkommissionens medlemmer – ikke mindst formanden, Katherine Richardson – har også rejst landet tyndt for at orientere om skalaen.

I alt har der været afholdt møder for ca 16.000 gymnasielærere.

Alle gymnasielærere har på den måde haft mulighed for at sætte sig ind i tankerne bag 7-trinsskalaen og haft lejlighed til at drøfte brugen af den i de faglige miljøer.

Den videre information

Informationskampagnens næste indsats gælder grundskolen, de øvrige ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser i Undervisningsministeriets regi.

For tiden planlægger vi syv landsdækkende informationsmøder i januar og februar for landets skoleledere og cheferne for børne- og kulturforvaltningerne i samarbejde med lederforeningerne på området. Møderne tilrettelægges med henblik på, at lederne bliver hjulpet til at organisere arbejdet hjemme på skolen ved overgangen til den nye skala.

Ministeriet har desuden indledt drøftelse med Kontaktudvalget for amtscentrene med henblik på afholdelse af kurser for folkeskolens lærere og censorer.

Ministeriet holder tillige kurser for de beskikkede censorer i folkeskolen. Denne kreds, som bliver et vigtigt led i udbredelsen af kendskabet til og brugen af skalaen, vil få en grundig indføring i den nye karakterskala.

I starten af januar mødes foreløbig kommunernes sprogkonsulenter med ministeriets fagkonsulenter på folkeskoleområdet, hvor der bliver lejlighed til drøfte anvendelsen af den nye skala i forhold til undervisningen og folkeskolens afsluttende prøver.

Hvad angår de frie grundskoler er der truffet aftale med Frie grundskolers Fællesråd om afholdelse af møder for ledere og lærere.

På erhvervsuddannelsesområdet har ministeriet afholdt en række korte informationsmøder rundt om i landet, og det er herefter aftalt, at Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse (DEL) udbyder en række regionalt baserede kurser og skolebaserede aktiviteter, der skal være med til at understøtte og kvalificere skolernes arbejde med at implementere 7-trinsskalaen.

Der produceres for tiden en video om evaluering på erhvervsuddannelsesområdet, og anvendelsen af den nye karakterskala vil indgå.

Også på det seneste møde med VUC-forstanderne har den nye karakterskala været præsenteret.

Når det gælder korte og mellemlange uddannelser blev der allerede i november måned afholdt møde med censorformænd og næstformænd med henblik på, at de kan medvirke til at kvalificere de mange censorer, der findes i denne sektor.

Desuden afholdes fem landsdækkende møder i samarbejde med CVU-Rektorkollegiet, hvor vi målretter indsatsen mod uddannelseslederne som den kreds, der inddrages i videreformidlingsprocessen. Især inden for læreruddannelsesområdet vil der være særligt fokus på, at kommende lærere også får en indføring i, hvorledes der gives karakterer.

Det kan endelig tilføjes, at ministeriet så vidt muligt siger ja, når der kommer opfordringer til at deltage i møder om den nye skala.

Vejledende karakterbeskrivelser

For at kvalificere anvendelsen af den nye karakterskala har ministeriet lanceret en nyskabelse kaldet vejledende karakterbeskrivelser. Beskrivelserne, der omfatter eksempler på karaktererne 12, 7 og 2, er tænkt som en faglig hjælp ved karaktergivning.

Tilføjes skal det dog, at bedømmelserne fortsat skal bero på et professionelt, fagligt skøn, og fortsat foretages ud fra en samlet vurdering af præstationen.

For de gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse er vejledende karakterbeskrivelser allerede tilgængelige på ministeriets hjemmeside, og for grundskoleområdet er beskrivelserne for tiden under færdiggørelse.

3. Spørgsmål H

Hvordan sikres de studerendes retssikkerhed i overgangen til den nye karakterskala, f. eks. ved ansøgning om at komme ind på et adgangsbegrænset studie?

Når det der drejer sig om optagelse til videregående uddannelse via kvote 1, gælder det om, at man skal kunne sammenligne eksamensgennemsnit (ikke enkeltkarakterer) fra de to skalaer fra en gymnasial uddannelse.

Der er udarbejdet en tabel, der viser, hvordan det skal gøres.

Tabellen viser, hvordan et gennemsnit fra 13-skalaen skal indplaceres blandt gennemsnittene fra 7-trinsskalaen.

På den måde kan ansøgere med snit fra de to skalaer lægges i én bunke – i den rigtige rækkefølge – sådan at ansøgerne på studier med adgangsbegrænsning kan optages, så dem med højeste gennemsnit bliver optaget.

Retssikkerheden kommer ind i den måde, tabellen er lavet på.

Her må man gøre sig nogle statistiske og matematiske overvejelser. Det har vi gjort, og vi har lagt de tekniske overvejelser frem på ministeriets hjemmeside, så enhver kan se, hvordan tabellen er udarbejdet.

4. Spørgsmål I

Er der andre problemer, som ministeren er blevet gjort bekendt med ved indførelse af den nye karakterskala, som giver anledning til at overveje ændringer eller bedre information?

Der er stillet mange spørgsmål, og nogle journalister har prøvet at få dette til at fremstå som problemer; men indtil videre må jeg sige, at jeg ikke er blevet gjort bekendt med noget, som giver mig anledning til at overveje ændringer.

Når fx gratisavisen 24timer har en historie om kaos i forbindelse med overgangen til 7-trinsskalaen, og det så viser sig, at det bare handler om, at gymnasielærerne ved første karaktergivning efter denne skala har givet ca. 50 % af de beståede karakteren 7, ja, så ser jeg det ikke som et problem. Det er helt naturligt, at man er forsigtig ved første karaktergivning, og jeg går da ud fra, at det vil ændre sig, efterhånden som man lærer eleverne og skalaen bedre at kende.

Sådan har der på det seneste været en række historier, som tegner et billede af, at den nye karakterskala spiller fallit og giver lærerne store problemer.

Bonusordningen har også været i søgelyset – for eksempel i Berlingske Tidende fra i mandags.

Når bonusordningen skal overføres til 7-trinsskalaen, skal der tages stilling til, hvor stor en bonus, der skal gives.

I 13-skalaen gives der et tillæg på 3% til elever, der har taget et ekstra fag på A-niveau. Vi har videreført tillægget på de 3% til 7-trinsskalaen.

I praksis betyder det, at et eksamensgennemsnit fra 8,3 og op efter løftes tre trin op, når gennemsnittene måles med én decimal. Altså et snit på 10,0 bliver til 10,3 efter tildeling af bonus. Snit under 8,3 løftes to trin.

For at stille alle lige har vi valgt den ordning, at bonus tildeles i 7-trinsskalaen, uanset om man har afsluttet sin eksamen efter 13-skalaen eller efter 7-trinsskalaen.

Det er denne ordning, der har været omtalt i dagspressen som uretfærdig, da den kan stille ansøgere med gennemsnit fra 13-skalaen ringere.

Forklaringen herpå er, at afstanden fra bestågrænsen til det højeste gennemsnit i 13-skalaen er meget mindre end den tilsvarende afstand i 7-trinsskalaen. (fra 6,0 til 11,0 i 13-skalaen – i alt 51 trin. Fra 2,0 til 12,0 i 7-trinsskalaen – i alt 101 trin).

Dette kan der af matematiske grunde ikke ændres på ved at anvende en anden bonusfaktor.

Der er tale om en marginal forskel, som jeg mener er helt acceptabel.

Jeg vil i den forbindelse minde om, at studentereksamensgennemsnit efter 13-skalaen og efter 7-trinsskalaen af andre grunde – som følge af gymnasireformen – er forskellige på tre væsentlige punkter:

- Efter gymnasireformen overføres årskaraktererne ikke længere i fag, der ikke udtrækkes til prøve
- Karaktererne indgår med forskellig vægt i beregningen af eksamensgennemsnittet
- Der beregnes ét samlet gennemsnit i modsætning til tidligere, hvor eksamensresultatet var gennemsnittet af årskarakterernes gennemsnit og prøvekarakterernes gennemsnit

Det er klart, at der er stor opmærksomhed på karakterskalaen. Og det vil være naivt at tro, at valget af overgangsordninger kan foretages på en sådan måde, at det er umuligt at konstruere eksempler på, at overgangsordningerne har uhensigtsmæssige konsekvenser.

Reelle problemer med at skifte til 7-trinsskalaen er jeg ikke bekendt med.